

σαν μετά τον Φρόντ – για να μην πούμε από τις μέρες ήδη του Φρόντ. Ωστόσο, η ψυχανάλυση ως κλινική δράση δεν είναι ποτέ υποτελής στη θεωρία, θέλεις λιμνασμένη, θέλεις τρικυμώδη θεωρία. Έχει να τα βγάλει πέρα πάντοτε μ' ένα ασπαιρόν σώμα, δηλαδή με μια ασπαιρούσα νοημοσύνη του σώματος που συγγράφει σενάρια γεμάτα πρωθύστερα σχήματα και φιμωμένα λόγια και αντιφάσεις. Είναι μια fiction που η ευστοχία της βασίζεται στο ύφος, και που η αναλογία της είναι το αστυνομικό διήγημα: όπως είναι γνωστό ένα αστυνομικό διήγημα γράφεται εκ των υστέρων και, αν είναι άξιο του χαρακτηρισμού του, οφείλει να αφήνει στον αναγνώστη να συμπεράνει ορισμένα πράγματα. Έχουμε ξαναπεί ότι η ψυχανάλυση, αν επιζήσει για πολύ μετά το γύρισμα του αιώνα, θα επιζήσει σαν μια πρόταση που ξέρει την ώρα των αποσιωπητικών της. Κι εδώ ένας τελευταίος συνειρμός με αφορμή το ωμέγα της ντερριντιανής διαφωράς: ένας νεώτερος Έλληνας ποιητής, λάγνος όπως φαίνεται των ιερογλυφικών, έγραψε πριν από λίγα χρόνια πόσο τον αφήνει ερωτικά αδιάφορο το όμικρον των λέξεων, ενώ τον συγκλονίζει το ωμέγα τους, ιδίως οσάκις παρουσιάζεται σαν ωμέγα με υπογεγραμμένη. Ο καθείς με τις φαντασιώσεις του και με τη γραμματολογία του. Αλλά δεν είναι τάχα μέσα στη συμβολικότητα, που την τάξη της χάραξε σαν χρυσοχόος ο Λακάν, που βρίσκει την αρμόζουσα θέση της κάθε φαντασίωση των γραμμμάτων της αλφαβήτας; Προπαντός το λεξικό Littré, είπε ο Ζ. Ντερριντά. Littoral (γραφή συν απόλαυση του γράμματος, ένα παρά θίν' αλός ανάμεσα στη γνώση και τον θάνατο) σημείωσε γυρίζοντας θαμπωμένος απ' την ηδονική έως θανάτου γιαπωνέζικη καλλιγραφία ο Λακάν. Βολή κατά του Ντερριντά: Lacan Lit-Oral, ο Λακάν διαβάζει προφορικά, η ψυχανάλυση είναι μια «προφορική ανάγνωση». Και δεν υπάρχει γραμματολογία, αλλά μια Litturaterre, μια λογεωλογία... Σε κάποιον ενδιαμέσο αγγλοσαξωνικό σταθμό, τόσο ο Ντερριντά όσο κι ο Λακάν, που συνάντησε ο ένας τον άλλον ελάχιστες φορές αλλά αγαπήθηκαν ωστόσο πολύ, σίγουρα θα πρόσεξαν μια ειδοποίηση, ένα achtung όπως θα έλεγαν οι ομόγλωσσοι του Φρόντ: Don't litter. Μην αφήνετε πίσω σας σκουπίδια! Μπορείς να πεις ότι σ' αυτή την προσταγή ακριβώς βρίσκεται το «γραμμένο» της ψυχανάλυσης. Κάθε γλώσσα που αποπειράται να την πλησιάσει, μοιραία γίνεται ένας σκουπιδοφάγος. Κατά φρένας και θυμόν δεν έχει πλέον παρά τη «resistance», μια αντίσταση στη σκούπα, ένα *εναπομένον*.

Μαρίνος Καλλιγιάς,
ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ ΧΑΛΕΠΑΣ.
Η ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ,
εκδ. Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος.

Σταύρος Μποφυλάτος

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ περιλαμβάνεται στη σειρά «Νεοελληνική Τέχνη» των Εκδόσεων της Εμπορικής Τράπεζας και αποτελεί την πληρέστερη εργογραφία για τον Γιαννούλη Χαλεπά, έναν από τους σημαντικότερους νεοέλληνες γλύπτες.

Ο ιστορικός της Τέχνης, Μαρίνος Καλλιγιάς, αναλύει διεξοδικά το έργο του Γιαννούλη Χαλεπά (σσ. 20-75) και εστιάζει το ενδιαφέρον του στη θεματολογία, τα ειδικά χαρακτηριστικά των έργων, τα ιδιαίτερα προβλήματα που αντιμετώπισε ο δημιουργός εξαιτίας της πολύχρονης ψυχικής του ασθένειας. Αναλύει και μελετά τα «Πορτραίτα» και «τα Σχέδια» του καλλιτέχνη. Μελετά την ιδιαίτερη θέση που καταλαμβάνει το έργο του Γιαννούλη Χαλεπά στην Ιστορία της Νεοελληνικής Γλυπτικής και διερευνά την ελληνικότητά του.

Το βιβλίο περιλαμβάνει, για πρώτη φορά, ολόκληρο το γλυπτό έργο του Γ. Χαλεπά, που βρίσκεται διάσπαρτο σε ιδιωτικές συλλογές και δημόσιους χώρους. Το χρονολόγιο καθώς και το ευρετήριο γλυπτών και σχεδίων καθιστούν την έκδοση πολύτιμη και χρηστική όχι μόνο για τους ερευνητές αλλά και για τους φιλότεχνους, που θα ήθελαν να εντυπωθήσουν στο έργο του μεγάλου Έλληνα γλύπτη.

Τέλος, η αρτιότητα και η υψηλή αισθητική φανερώνουν την αγάπη και την φροντίδα των συνεργατών της έκδοσης.